

15. Випадки відмови в проведенні фінансових операцій

15.1. Випадки, передбачені законодавством, в яких суб'єкт первинного фінансового моніторингу може відмовитися від проведення фінансових операцій, та дії суб'єкта первинного фінансового моніторингу у разі відмови в проведенні фінансової операції

З метою недопущення використання суб'єкта первинного фінансового моніторингу для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» передбачає, що суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право відмовитися від забезпечення здійснення фінансової операції.

Однак є обмеження, яке полягає в умові, що фінансова операція, в проведенні якої може бути відмовлено, повинна мати ознаки такої, що згідно з Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» підлягає фінансовому моніторингу.

Таким чином, це зважене рішення, стосовно відмови від забезпечення здійснення фінансової операції, приймається працівниками суб'єкта первинного фінансового моніторингу самостійно, у відповідності з їх повноваженнями та у відповідності до правил проведення внутрішнього фінансового моніторингу та програми його здійснення, та на підставі всебічного аналізу додаткової інформації про учасників та про фінансову операцію, що має ознаки, наведені у статі 11 чи 12 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом».

У разі прийняття рішення відмовитися від забезпечення здійснення фінансової операції суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний ідентифікувати осіб, що здійснюють зазначену фінансову операцію, а також повідомити Державний комітет фінансового моніторингу України про вказаних осіб та характер цієї операції.

Однак, враховуючи, що операція не була проведена, термін реєстрації такої фінансової операції суб'єктом первинного фінансового моніторингу встановлює самостійно, але з врахуванням положень пункту 4 постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку реєстрації фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу» або пункту 10 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення внутрішнього фінансового моніторингу суб'єктами господарювання, що провадять господарську діяльність з організації та утримання казино, інших гральних закладів, і ломбардами» (у разі, якщо суб'єкт первинного фінансового моніторингу є суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з організації та утримання казино, іншим гральним закладом або ломбардом), згідно з якими, у разі виявлення фінансовою операції, що відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» підлягає обов'язковому чи внутрішньому фінансовому моніторингу, того ж дня проводиться її реєстрація.

З наведеного можна зробити закономірний висновок, що якщо в проведенні фінансової операції було відмовлено, то ця фінансова операція повинна підлягати обов'язковому чи внутрішньому фінансовому моніторингу, відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» та її було виявлено, а отже її необхідно зареєструвати не пізніше дня відмови в її проведенні.

Також необхідно пам'ятати, що у разі коли ця операція має ознаки, наведені у статі 11 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний подавати інформацію про неї Державному комітету фінансового моніторингу України не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з моменту її реєстрації.

Порядок реєстрації, порядок заповнення та надсилання повідомлення про фінансову операцію, в забезпеченні якої суб'єктом первинного фінансового моніторингу прийняте рішення відмовити, та-

кий же як і порядок реєстрації, порядок заповнення та надсилання повідомлення Державному комітету фінансового моніторингу України про інші фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу.

Незначні відмінності при заповненні реєстру фінансових операцій (форма № 2—ФМ) полягають в наступному:

- у полі 520 «Дата здійснення фінансової операції або відмови в її проведенні, або дата зупинення проведення фінансової операції » проставляється дата, у яку було прийняте рішення відмовити від забезпечення здійснення фінансової операції;

- у полі 530 «Час здійснення фінансової операції або відмови в її проведенні, або час зупинення проведення фінансової операції » проставляється час, коли було прийняте рішення відмовити від забезпечення здійснення фінансової операції;

- у полі 590 «ознака здійснення фінансової операції» проставляється 3 (відмовлено у здійсненні).

У разі надання інформації в електронному вигляді так само заповнюються аналогічні поля файлового повідомлення типу А.

Література

1. Закон України від 28 листопада 2002 року № 249-IV «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» (зі змінами та доповненнями).

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 644 «Про затвердження Порядку реєстрації фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу» (зі змінами та доповненнями).

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 року № 1800 «Про затвердження Порядку проведення внутрішнього фінансового моніторингу суб'єктами господарювання, що провадять господарську діяльність з організації та утримання казино, інших гральних закладів, і ломбардами» (зі змінами та доповненнями).

4. Наказ Державного департаменту фінансового моніторингу від 13 травня 2003 року № 48 «Про затвердження деяких форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення» (зі змінами та доповненнями).

5. Наказ Державного департаменту фінансового моніторингу від 28 вересня 2004 року № 122 «Про запровадження Порядку присвоєння ідентифікатора суб'єктам первинного фінансового моніторингу для подання інформації Держфінмоніторингу України та подання інформації в електронному вигляді суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які не є банками» (зі змінами та доповненнями).